

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни
«Соціологія та медична соціологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 кредити ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	Згідно розкладу занять Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13
Викладач (-і)	Д. філол.н., проф. Ареф'єва Н.Г. К.політ.н., доцент Микола Кулачинський К.і.н., доцент Тетяна Подкупко-Дячкова К.і.н., доцент Олена Уварова
Контактна інформація	Довідки за телефонами: +38 (048) 723-33-55; +38 (048) 712-31-00 E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – вивчення суспільства як цілісної системи, особистості як носія результатів культури, медицини та системи охорони здоров'я як соціального інституту, а також принципів й закономірностей побудови соціальних зв'язків

Мета дисципліни: формування у молодого лікаря цілісного розуміння суспільства як системи, соціальної сутності медицини, соціальних аспектів здоров'я.

Завдання навчальної дисципліни: навчити активно використовувати категоріальний апарат курсу соціології та медичної соціології; розвинути здатності до засвоєння основних підходів до вивчення фахових знань про категорії, функції та напрямки теоретичної і практичної соціології, про суспільство, як соціальну систему, соціальні зв'язки і відносини, соціальні інститути та групи, способи їх організації, закономірності функціонування і розвитку; ознайомити з пріоритетними напрямками досліджень галузевих «соціологій», а також з основними методами проведення конкретних соціологічних досліджень; розвинути здатність до організації та проведення конкретного соціологічного дослідження в медичній галузі, тобто: здатність скласти програму дослідження, анкети для отримання соціологічної інформації, оперувати даними медичної соціології, здатність використовувати набуті навички соціальної діяльності та поведінки о повсякденній професійній та організаційно-управлінській діяльності для інтенсифікації процесу соціалізації в медичній сфері; навчити застосовувати принципи соціології при проведенні клінічних та будь-яких наукових досліджень; закласти передумови здійснення професійної діяльності відповідно до цінностей та принципів соціології та медичної соціології.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: основні категорії соціології, об'єкт та предмет соціології, предмет медичної соціології; структуру та функції соціології; напрямки соціології медицини; теоретичні відомості про витоки соціальних знань, історичний шлях розвитку світової та української соціологічної думки. Історію

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

розвитку медицини в світі та в Україні та її взаємозв'язок з соціологією; визначення понять особистість, індивід, індивідуальність, соціалізація, агенти соціалізації, суть теорії потреб А. Маслоу, основні типи особистостей, соціальний зв'язок, теорії міжособистісної взаємодії, фактори, що визначають поведінку людини, основні форми соціального контролю; соціальні моделі системи охорони здоров'я; методика проведення соціологічних досліджень в медичній галузі.

вміти: аналізувати явища соціального життя; орієнтуватися у системі зав'язків медицини та соціального життя; визначати роль соціальних впливів на здоров'я людини; орієнтуватися в реаліях економічного та політичного життя сучасного суспільства; проводити порівняльний аналіз існуючих систем охорони здоров'я; використовувати набуті навички соціальної діяльності та поведінки у повсякденній професійній та організаційно-управлінській діяльності для інтенсифікації процесу соціалізації в медичній сфері.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Практичні заняття: діагностування (бесіда, спостереження, тестування, творчі роботи); інформування (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль); практична робота (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); операційний метод (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.

Тема 2. Теоретична та прикладна соціологія.

Тема 3. Функції соціології.

Тема 4. Історія соціологічної думки в раїнах Європи та Америки.

Тема 5. Історія української соціологічної думки.

Тема 6. Суспільство та соціальні інститути.

Тема 7. Соціальна система та її функції.

Тема 8. Соціологічна концепція особи.

Тема 9. Формування особистості медичного працівника. Соціальний статус і роль лікаря.

Тема 10. Соціальна структура та соціальна стратифікація суспільства.

Тема 11. Соціалізація та її механізми.

Тема 12. Соціалізація у сфері медицини.

Тема 13. Соціальна поведінка.

Тема 14. Соціологія конфлікту. Вирішення та запобігання конфліктам в медицині.

Тема 15. Модель здорової поведінки. Соціальна структура та здоров'я населення.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Соціологія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. – Одеса: Видавництво «Магістр», 2020. – 260 с.
2. Донцов А.В. Методологія та методика соціально-педагогічних досліджень: Метод. рекомендації і програма курсу. – Х.: Ксислон, 2001. – 32 с.
3. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології від античності до початку ХХ століття. – К.: Либідь, 2002. – 264 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

4. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посібник \ Міжрегіонал. акад. управління персоналом.-К., 2003.- 344 с.
5. Павліченко П.П., Литвиненко Д.А. Соціологія: Навч. посібник для студентів несоціолог. спеціальностей. – К.: Лібра., 2003 – 255 с.
6. Толстов І.В. Націєтворча роль літературної спадщини І.П. Котляревського. // Література. Духовність. Нація : Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (ОКЗ «Національний літературно-меморіальний музей Г.С. Сковороди», 17 травня 2019 року). — Харків : Майдан, 2020. — С. 78-82.

Електронні ресурси

1. <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
2. <https://info.odmu.edu.ua/>
3. <https://www.slideshare.net/UkraineCrisisMediaCenter/ss-69959971>
4. <https://moz.gov.ua/article/reform-plan/jak-zminilos-stavlennja-ukrainsiv-do-sistemi-ohoroni-zdorovja-za-tri-roki-analiz-sociologichnih-opituvan-2016-2019-rr>
5. <https://moz.gov.ua/article/news/pravo-ditini-na-zdorovja-fizichna-psihichna-ta-socialna-skladova->

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять. Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.